

Feil på avløpsnett – fremmedvann og utlekking

Erfarings- og demodag – onsdag 3. juni 2026

Kl. 08.30-08.50 Registrering, kaffe

Kl. 08.50-09.00 **Velkommen, opplegg og mål for dagen**

DEL 1 FOR KOMMUNER OG IKS

Kl. 09.00-09.30 **Typiske feil på avløpsnett**
v/Kim Paus, førsteamanuensis NMBU

Vanlige og kjente feil og funksjonssvikt på avløps-ledningsnett. Hva betyr dårlig kvalitet i byggingen, og hva er forårsaket av «tidens tann». Og fungerer separatsystemene som planlagt.

Kl. 09.30-09.55 **Hvordan Sarpsborg kommune arbeider med å fjerne fremmedvann**
v/Morten Strøm, Sarpsborg kommune

Hva er utfordringen med fremmedvann i en kommune som skal investere store beløp i avløpsrenningsanlegg, og et konkret eksempel fra et avgrenset område med betydelig innlekking.

Kl. 09.55-10.10 Pause

Kl. 10.10-10.35 **Hvordan Nordre Follo kommune jobber med å redusere utlekking fra avløpssystemene**

v/Stig Bell, avdelingsleder VA plan Nordre Follo kommune

v/Randi Aamodt, rådgiver VA Nordre Follo kommune

Hva er kildene til utslipp fra spillvannsnett? Hva forteller parameterne om kilden? Hvor mye betyr utlekking? Hvor kan vi forvente at tiltak vi gi best effekt?

Kl. 10.35-11.00 **Systematisk arbeid med kildesporing over tid**
v/Johan Wandås, funksjonsleder kildesporing Oslo VAV
Oslo VAV har hatt en egen gruppe som har jobbet systematisk med kildesporing på avløpsnettet i mer enn 20 år. Metoder, utstyr og erfaringer og hva er betydningen av å bygge opp kunnskap om ledningsnettet.

Kl. 11.00-11.25 **Fremmedvann og rehabilitering**
v/Robert Styve, ingeniør Bergen Vann
Mer enn å strømpe ledningsnettet

DEL 2 **FOR KOMMUNER OG IKS + ANDRE INTERESSERTE**

Kl. 11.25-12.20 ***Lunsj og utstillingsvandring (leverandører av utstyr og løsninger)***

Kl. 12.20-12.30 ***Introduksjon til demonstrasjonsdel***

Kl. 12.30-14.00 ***Demonstrasjonsdel***
- *Det deles inn i grupper*
- *Gruppene skal innom ulike stasjoner med demonstrasjoner fra leverandører*

Kl. 14.00-14.30 **Spørsmål fra kommunene og andre som deltar**
Utfordringer i hverdagen. Hvor trykker skoen. Hva fungerer bra, hvor er det rom for forbedringer?

Kl. 14.30-15.00 **Diskusjon, avslutning**
Møteleder styrer diskusjonen

Kl. 15.00-16.00 Pizza eventuelt grilling - før vi drar hver til vårt

Leverandører som deltar – med demonstrasjoner og som utstillere
(neste side)

Feil på avløpsnettet – fremmedvann og utlekking

Erfarings- og demodag – onsdag 3. juni 2026

Leverandører som deltar – med demonstrasjoner og som utstillere

Firma	Løsninger / produkter	Demonstrasjon på trenings- og testfelt	Utstiller med rollup / materiell
Krohne	Overvåkning, lokalisering og forståelse av fremmedvann	X	X
Guard Automation	Bruk av driftsdata for å forstå hvor lekkasjene oppstår	X	X
MIWAS	Mengdemåling og overvåkning.	X	X
Rosim	Vannføringsmåling, modellering	X	X
Invera (Volue)	Gemini Water Alert identifiserer fremmedvann i sanntid ved å analysere allerede tilgjengelige sensordata.	X	X
Dryp (Danmark)	IoT-baserte løsninger for sanntids overvåking og analyse av fremmedvann i avløpssystemer	X	X
Olimb Rørfornying	Rørfornying av spillvannsledninger, overvannsledninger og fellesledninger	X	X